

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
WE WROCŁAWIU**

**AL. JANA MATEJKI 6
50-333 WROCŁAW**

Wrocław, dnia 31 sierpnia 2022 r.

WSI.410.358.2022.KM

**Marszałek Województwa
Dolnośląskiego**
ul. Walońska 3
Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12-14
50-411 Wrocław
-ePUAP-

OPINIA

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.), w odpowiedzi na wniosek Marszałka Województwa Dolnośląskiego znak: IRT.ZIN.420.1.2022 z dnia 27 lipca 2022 r. (data wpływu: 3 sierpnia 2022 r.) w sprawie zaopiniowania projektu „Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – kierunków wsparcia sektora energetycznego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przedstawiam poniżej swoje stanowisko.

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji, realizacja zapisów Strategii ma prowadzić do osiągnięcia następującego celu strategicznego: „Dolny Śląsk 2050 – regionem neutralnym klimatycznie”. Cel strategiczny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów operacyjnych i jest ukierunkowany na działania związane z redukcją emisji gazów cieplarnianych, przede wszystkim dwutlenku węgla (CO₂). Narzędziem do osiągnięcia neutralności klimatycznej jest przeprowadzenie transformacji energetycznej opartej w głównej mierze na dekarbonizacji sektora energetycznego, jego decentralizacji oraz digitalizacji. W Strategii wyznaczono siedem celów operacyjnych: poprawa jakości powietrza; rozwój badań i innowacji; wysoka efektywność energetyczna; rozwój odnawialnych źródeł energii i technologii magazynowania energii; energetyka obywatelska; bezpieczeństwo energetyczne oraz informacja i edukacja.

Do każdego z ww. celów operacyjnych przypisane są kierunki działań. Zawarte w projekcie Strategii cele operacyjne przenikają się i uzupełniają, z uwagi na wzajemne powiązanie obszarów przewidzianych kierunków działań.

W ramach przedłożonej dokumentacji przedstawiono i scharakteryzowano aktualny stan środowiska na terenie województwa dolnośląskiego, w tym różnorodność biologiczną oraz florę i faunę, formy ochrony przyrody, a także aktualny stan powietrza. W zakresie

krajobrazu odniesiono się do typologii krajobrazów naturalnych w Polsce oraz form ochrony krajobrazu.

Na terenie województwa dolnośląskiego znajdują się obszary i obiekty chronione na mocy *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 916)*: parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowisko dokumentacyjne, pomniki przyrody. Ponadto stwierdzono występowanie stanowisk roślin chronionych na mocy *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409)* i grzybów chronionych na mocy *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408)* oraz zwierząt objętych ochroną na mocy *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 ze zm.)*.

Jak wskazano w prognozie oddziaływania na środowisko, realizacja części przyjętych w Strategii kierunków działań może wiązać się z negatywnym wpływem na środowisko. Dotyczy to m.in. działań obejmujących:

- inwestycje związane z energetyką wodną (możliwe trwałe przeobrażenie doliny rzecznej, utrudnienia w migracji ryb i innych organizmów wodnych);
- inwestycje w zakresie budowy turbin wiatrowych (potencjalnie zwiększona śmiertelność zwierząt m.in. ptaków i nietoperzy, zwiększone narażenie ludzi na hałas i inne niekorzystne oddziaływania np. efekty migotania);
- inwestycje w zakresie wielkopowierzchniowych elektrowni fotowoltaicznych (zajęcie powierzchni biologicznie czynnych, na których potencjalnie mogą występować siedliska i gatunki chronione),
- termomodernizacje budynków.

W przypadku realizacji tego typu działań (generujących wpływ na środowisko, w tym ewentualnie na obszary chronione) niezbędne będzie dostosowanie się do zapisów obowiązujących dokumentów, obejmujących ograniczenia oraz zasady ochrony poszczególnych obszarów chronionych oraz funkcjonalności i trwałości korytarzy ekologicznych.

Należy podkreślić, że Strategia ma charakter ogólny i ramowy. Nie wskazuje konkretnych lokalizacji planowanych inwestycji, ich parametrów technicznych, sposobu prowadzenia prac budowlanych oraz przewidywanego harmonogramu prac. Planowane działania mogą jednak być rozmieszczone na całym obszarze województwa dolnośląskiego, w tym również, w zakresie dopuszczalnym przez przepisy prawa, w granicach form ochrony przyrody. Zgodnie z treścią prognozy, znaczna część inwestycji planowanych do realizacji w ramach projektu Strategii, w aspekcie długoterminowym nie będzie miała negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną oraz obszary chronione. Dla większości inwestycji wpływ ten będzie lokalny i ograniczony do etapu prowadzenia prac budowlanych. Do inwestycji o potencjalnie najbardziej negatywnym oddziaływaniu na florę i faunę oraz siedliska i gatunki chronione w ramach sieci obszarów Natura 2000 zaliczono w szczególności: elektrownie wiatrowe, elektrownie wodne (w tym szczytowo-pompowe) oraz wielkopowierzchniowe elektrownie fotowoltaiczne. Dodać należy, że stwierdzone potencjalne oddziaływanie na

obecnym etapie ma charakter hipotetyczny. Przeprowadzenie rzeczywistej oceny zagrożenia dla obszarów chronionych wymaga znajomości szczegółowych danych na temat inwestycji, w tym parametrów technicznych oraz planowanych do zastosowania działań minimalizujących. Na obecnym etapie nie zidentyfikowano znacząco negatywnego oddziaływania, wynikającego z realizacji Strategii, na klimat i powietrze atmosferyczne, ludzi oraz na funkcjonowanie sieci obszarów Natura 2000, bądź innych form ochrony przyrody.

Część zaplanowanych do realizacji w ramach poszczególnych celów operacyjnych działań może powodować występowanie oddziaływań negatywnych na krajobraz. Dotyczyć to będzie realizacji inwestycji w zakresie produkcji energii z OZE (elektrowni wiatrowych, farm fotowoltaicznych, elektrowni wodnych), które w zależności od lokalizacji oraz skali, mogą powodować potencjalne zaburzenie krajobrazu w wyniku wprowadzenia obcych elementów oraz chaos przestrzenny. Budowa elektrowni wiatrowych może przyczynić się do zaburzenia atrakcyjności wizualnej lokalnego krajobrazu, stanowiąc element dominujący i wpływający na przemianę charakteru oraz proporcji obszaru. Skala oddziaływania uzależniona będzie od wielkości elektrowni oraz podjętych działań minimalizujących negatywny wpływ. Z kolei budowa farm fotowoltaicznych może lokalnie pogorszyć atrakcyjność krajobrazową obszaru. Przewiduje się, że oddziaływanie to będzie niewielkie i uzależnione od wielkości farmy, ukształtowania terenu i zagospodarowania jej otoczenia. Natomiast budowa elektrowni wodnych może przyczynić się do trwałego przeobrażenia doliny rzecznej oraz zmiany użytkowania i pokrycia terenu.

Należy podkreślić, iż w projekcie Strategii, w ramach celu operacyjnego 4, przyjęto kierunek działań polegający na: *Zapobieganiu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco (negatywnie) oddziaływać na środowisko na terenach wynikających z przepisów prawa oraz na obszarach: wynikających z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego wskazanych jako proponowane obszary do objęcia ochroną prawną oraz korytarzach ekologicznych; krajobrazów priorytetowych wynikających z audytu krajobrazowego dla województwa dolnośląskiego (dokument w fazie opracowywania); obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych, zapewniających utrzymanie bioróżnorodności i spełniających funkcje zatrzymujące oraz spowalniające odpływ wód.* Przyjęty ww. kierunek działań wpłynie na ograniczenie presji na środowisko przyrodnicze i krajobraz, utrzymanie i poprawę walorów przyrodniczych obszarów.

Reasumując, przeprowadzone analizy, w tym treść prognozy wykazały, iż wpływ o charakterze negatywnym może dotyczyć realizacji następujących działań inwestycyjnych: elektrowni wodnych, elektrowni wiatrowych, elektrowni fotowoltaicznych, w szczególności wielkopowierzchniowych, a także realizacji wierceń dla wykorzystania energii geotermalnej, prac termomodernizacyjnych. Do przewidywanych oddziaływań negatywnych należą m.in.: potencjalnie zwiększona śmiertelność zwierząt, pogorszenie walorów krajobrazowych, potencjalna wycinka drzew i krzewów, a także naruszenie struktury glebowej i lokalne niszczenie siedlisk, zanieczyszczenie wód, zwiększona emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Wskazano, że wielkość oddziaływania uzależniona będzie od lokalizacji inwestycji oraz zastosowanych rozwiązań technologicznych i działań ograniczających wpływ na środowisko. Ponadto, jak podkreślono, przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko objęte zostaną procedurą uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach której powinna zostać wykonana rzetelna

ocena wpływu inwestycji na środowisko oraz zaproponowane działania minimalizujące, ograniczające negatywny wpływ na środowisko.

W projekcie Strategii przedstawiono obszary o potencjale rozwoju OZE, z uwzględnieniem obszarów potencjalnie najmniej konfliktowych. Zwracam uwagę, że na części schematycznych map zamieszczonych w dokumencie nie wskazano terenów znajdujących się w granicach obszarów chronionych na mocy *ustawy o ochronie przyrody* (lub wskazano tylko niektóre formy ochrony przyrody, np. tylko obszary chronionego krajobrazu), podczas gdy obszary te – pomimo sprzyjających warunków rozwoju OZE – są wyłączone lub potencjalnie wyłączone z możliwości rozwoju takiego zainwestowania. Dla pełniejszego zobrazowania terenów najmniej konfliktowych z punktu widzenia możliwości rozwoju energetyki odnawialnej wskazane jest naniesienie granic obszarów chronionych również na pozostałych mapach.

Mając zatem na uwadze charakter dokumentu uznano, że realizacja kierunków działań wskazanych w Strategii, przy wyborze właściwej lokalizacji i technologii oraz zachowaniu wymogów ochrony środowiska wynikających z przepisów odrębnych, a także przy uwzględnieniu działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań, nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na środowisko, w tym na środowisko przyrodnicze.

Wskazuję przy tym, że o możliwości, zakresie i sposobach realizacji przedsięwzięć, dla których ramy wyznacza przedmiotowy dokument, mogących znacząco oddziaływać na środowisko przesądzi ewentualna procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przeprowadzona na zasadach określonych w *ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*.

Regionalny Dyrektor Ochrony
Środowiska we Wrocławiu

Wojciech Rejman

*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*